Rok II. Tarnowskie Góry, dnia 27 września 1931 r. Nr. 69.

NOWINY

Przedpłata miesięczna z dostawą do domu 1,5ł zł.
Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Admin. Tarn. Góry — Tel. 1034
Wychodzi w każdą środę i sobotę.

Reklamy: 0,20 zł za 1 łamowy wiersz mm
Ogłoszenia według umowy.

Rada Ligi Narodów

zabiera „już“ głos w sprawie wojny chińsko-japońskiej.

Genewa 25. 9. PAT. Dziś o godz. 11 rozpoczęło się posiedzenie Rady Ligi Narodów. Na porządku dziennym figurowała sprawa konfliktu chińsko-japońskiego. Sala przepełniona. Przedstawiciel Chin, referując sytuację zaznaczył, iż pogorszyła się ona znacznie. Terytorjum, zajęte przez japończyków, równa się co do obszaru wyspom Brytyjskim. Przedstawiciel Chin żąda, by Rada poczyniła kroki, celem wstrzymania dalszego pogorszenia sytuacji, następnie przywrócenia status quo ante, oraz wyznaczenia odszkodowania dla napadniętych przez Japonję Chin.

Przedstawiciel Japonji oświadczył, iż niema dostatecznych wiadomości, by ocenić mógł sytuację. Wie tylko tyle, że wojska japońskie w Mandżurji w porównaniu do armji chińskiej, są bardzo nieznaczne. W konkluzji przedstawiciel Japonji żąda odroczenia sprawy do przyszłego posiedzenia Rady w celu umożliwienia sobie skomunikowania się z rządem japońskim i otrzymania odnośnych instrukcyj.

Następnie zabrał głos przedstawiciel Chin, który raz jeszcze podkreślił, że sytuacja pogarsza się z każdą chwilą. Jeżeli jeszcze niema wojny, to wybuch jej bardzo bliski. Żąda wobec tego natychmiastowego zastosowania środków zapobiegawczych i domaga się od Rady wyznaczenia komisji ankietowej dla zbadania sprawy na miejscu, zaznaczając, że rząd chiński zastosuje się do decyzji Rady Ligi Narodów.

Zkolei zabrał głos lord Cecil, który proponował zastosowanie procedury, podobnie jak to miało miejsce w konflikcie grecko-bułgarskim, wysłania telegramów do obu rządów z żądaniem zaprzestania kroków wojennych i wycofania wojsk na linję demarkacyjną. Pozatem lord Cecil proponuje zawiadomić rząd Stanów Zjednoczonych o toczących się obradach Rady Ligi Narodów w tej sprawie.

Po przemówieniu lorda Cecila nastąpiła przerwa.

——0——

„Wolałbym paść trupem“.

Wiedeń. PAT. Ks. Stahremberg w Weils w Górnej Austrji przyjął komendantów Heimatschutzu. W czasie przyjęcia wygłosił mowę opisującą dzieje jego aresztowania. Ks. Stahremberg zaznaczył, wiadomości jakoby prosił rząd Górnej Austrji o glejt. „Wolałbym paść trupem — mówił ks. Stahremberg — niż prosić o coś rząd krajowy. Chciałby zobaczyć ministra, któryby potrafił rozwiązać nasze oddziały. Będzie on mógł zabrać nam kurtki i pióra kogucie, ale nie zabierze nam z serc nienawiści. Należy nie rezygnować z wprowadzenia w czyn tego co się nie powiodło. Objąwszy kierownictwo całego Heimatschutzu znajdę środki i drogi, które nie doprowadzą nas do kolizji z ustawą karną. Miejcie do mnie zaufanie. Obiecuję wam, że zwyciężymy.

Połowy ryb na wybrzeżu.

Gdynia. PAT. Rekordowo niskie od 1927 r. nienotowane rezultaty połowu ryb przy polskiem wybrzeżu w ciągu miesięcy letnich rb., poprawiły się nieco w dniach ostatnich tak, że istnieje nadzieja, że wrzesień przyniesie lepsze rezultaty połowu niż miesiące poprzednie. Dotyczy to zwłaszcza połowu węgorzy. Pozatem przy polskiem wybrzeżu pojawiły się w nieco większej ilości śledzie.

——0——

Pożar na Dalekim Wschodzie.

Japończycy posuwają się naprzód. Sprzeczne wieści o sytuacji w Charbinie. Sowiety zaostrzają stopniowo ton. Rząd japoński i sztab generalny. Czy „Żółty Smok“ się obudzi?

Zbrojny zatarg chińsko-japoński rozwija się nadal. Specjalny korespondent „Daily Telegraph“ komunikuje, że Japonja trzyma w swoich rękach ważniejsze punkty strategiczne w Mandżurji.

POD MURAMI CHARBINA.

Czołowe oddziały wojsk japońskich znajdują się w odległości 50 klm. od Charbina. W Charbinie istnieje szalone podniecenie. Nastrój wrogi wobec Japończyków, którzy w liczbie 4000 mieszkają w mieście, podsycany jest i w każdej chwili istnieje możliwość, że rozpocznie się

rzeź Japończyków.

Konsul japoński w Charbinie, po zaznajomieniu się nastrojami Chińczyków zwrócił się do Rządu tokijskiego z prośbą, aby Charbin nie był okupowany przez wojska japońskie.

ZGODA W CHINACH.

W obliczu niebezpieczeństwa narodowego nawiązany został kontakt między Rządami: nankińskim i kantońskim. W wyniku rozmów proklamowana ma być

„zgoda narodowa“

i mobilizacja wszystkich sił chińskich do walki z imperjalizmem japońskim.

STANOWISKO SOWIETÓW.

Wobec tego, że Japończycy postępują naprzód i zajmują dalsze tereny Mandżurji — Sowiety w obawie wtargnięcia wojsk japońskich w sferę interesów sowieckich — zarządziły podobno mobilizację częściową. Sowiety wysłały notę ostrzegawczą do Rządu japońskiego, przestrzegającą, iż życzliwa neutralność Sowietów zakończy się z chwilą bezpośredniego naruszenia interesów sowieckich

INNE WERSJE O CHARBINIE.

Według wiadomości dziennikarskich w Charbinie miało już dojść do napadów tłumów chińskich na dzielnicę japońską, podobno jest wielu zabitych i rannych Japończyków; ludność japońska chroni się do konsulatów państw europejskich, a konsulat japoński wysyła „rozpaczliwe depesze radjowe“ o pomoc do dowództwa wojsk japońskich.

Ministerjum Spraw Zagranicznych Japonji

stanowczo zaprzecza

tym pogłoskom; dlatego podaliśmy nieco wyżej wersję pierwszą, że konsulat japoński prosi o niezajmowanie Charbina.

POLITYKA JAPONJI.

Zkolei dwie brygady piechoty przybyły z Korei do Mandżurji i oddane zostały do dyspozycji dowództwa wojsk japońskich.

W Genewie nikt nie ma złudzeń co do tego, że Japonja

nie podporządkuje się

wskazaniom Ligi Narodów i raczej odrzuci jej pośrednictwo. W polityce japońskiej istnieje, jak się zdaje, naprawdę pewna dwutorowość. Rząd oficjalny zajmuje stanowisko bardziej umiarkowane, a sztab generalny, podlegający bezpośrednio cesarzowi, tworzy fakty dokonane. Funkcjonuje też z pewnością propaganda oddziału politycznego sztabu. Dlatego trzeba przyjmować z dużą ostrożnością depesze o „rzeziach Japończyków“ i t. p., gdyż mogą to być tylko preteksty dla dalszego posuwania się naprzód wojsk okupacyjnych.

Urzędowo Japonja traktuje, jak dotąd, swoją akcję wojskową, jako rodzaj „ekspedycji karnej“, wywołanej rzekomo napadami Chińczyków i nie kwestjonuje samej zasady przynależności państwowej Mandżurji do Republiki Chińskiej.

NASTROJE SPOŁECZEŃSTWA CHIŃSKIEGO.

Depeszę o haśle „zgody narodowej“ podaliśmy wyżej. Na podstawie telegramów korespondentów wielkich dzienników europejskich i amerykańskich możnaby stwierdzić, że w społeczeństwie chińskim nastąpił

żywiołowy wybuch patrjotyzmu;

podobno nieprzebrane tłumy ochotników zgłaszają się do wojska, ludność składa ponadto olbrzymie w sumie kwoty pieniężne, na obronę narodową.

Wojny były — są — i będą.

Co robi Rada Ligi Narodów.

Moskwa PAT. „Izwiestja“ robią następujące uwagi w artykule p. t. „Interwencja japońska w Mandżurji“. **Jest charakterystycznem, że okupacja Mandżurji przez wojska japońskie nie spotykają się nawet z najdrobniejszym pozorem protestu ze strony sesji Ligi Narodów, ani Waszyngtonu. Genewa zdaje się być zadowoloną z oświadczenia przedstawiciela Japonji, a minister Spraw Zagranicznych Stanów Zjednoczonych wyraźnie oświadcza, że nie widzi żadnej sprzeczności między paktem Kellogga a operacjami wojsk japońskich.** Odnosi się wrażenie, że wystąpienie japońskie uplanowane było z innemi mocarstwami imperjalistycznemi. Niemniej jednak krok ten stanie się dla Chin źródłem wewnętrznych komplikacyj późniejszych, gdyż antagonizm między mocarstwami imperjalistycznemi, których interesy się tu ścierają, stanie się tem silniejszy, im mniej Chiny, coraz bardziej uciśnione i zubożałe, będą w możności zaspokoić ich apetyty. Z. S. R. R. śledzić będzie pilnie rozwój przyszłych wypadków w tem nowem ognisku niebezpieczeństwa wojny na Dalekim Wschodzie. Grożą obecnie nowe próby prowokacyj antysowieckich, do których mocarstwa imperjalistyczne będą mogły się uciec, by zamaskować swą politykę agresywną.

„Prawda“ uważa, że w Mandżurji ścierają się interesy Stanów Zjednoczonych, Japonji, Anglji oraz Francji. Obecne operacje wojskowe mogą podnieść w całej pełni zagadnienia, będące przedmiotem konfliktu między mocarstwami imperjalistycznemi w kwestji chińskiej. Autorowie paktu Kellogga, nie znajdujący ani jednego słowa protestu przeciw akcji imperjalizmu japońskiego, kpią tem samem z własnego dzieła. **Świat cały widzi dzisiaj jasno, co warta jest Liga Narodów,** jako narzędzie pokoju, a pakt Kellogga, jako gwarancja przeciw nowej rzezi.

* * *

Paryż. PAT. Prasa komentuje w dalszym ciągu stanowisko, zajęte przez Ligę Narodów wobec wypadków na Dalekim Wschodzie. Szereg pism stwierdza całkowitą niemoc instytucji genewskiej, inne wskazują na niepożądane skutki, jakie dla pokoju świata wywrzeć mogą intrygi, rozwijające się w łonie Ligi Narodów. Do tych ostatnich należy dziennik „L'Amle du Peuple“, który pisze m. in., co następuje: „Bitwa wre nietylko w Mandżurji — bije się również w Genewie, i to bronią zatrutą. W celu zmuszenia Francji do rozbrojenia i wydania w ręce jej tradycyjnych najeźdźców owoców jej ziemi i wolności jej obywateli; za kulisami tre-

ciej komisji Ligi Narodów odbywają się najhaniebniejsze manewry. Doszło do tego, że przedstawiciel Francji zmuszony był publicznie wyrazić swe oburzenie, co zresztą nie przeszkodziło dalszemu rozwojowi intrygi. Gdy w chwili rozpoczęcia prac Ligi Narodów — pisze autor artykułu p. Martin-Mamy — wyrażaliśmy obawę, że to danie gościny utopjom we własnym lokalu Ligi wywoła kiedyś ogólno-światowy pożar, przypuszczaliśmy, że była to z naszej strony przesada, która uczyni myśl naszą bardziej zrozumiałą. Dziś jednak zaczynamy wierzyć, że, niestety, nie nie przesadziliśmy. Przed kilku dn. wybuchł konflikt zbrojny między Chinami i Japonją, onegdaj zamach rewolucyjny w Austrji, w Hiszpanji anarchja, Niemcy na progu bankructwa, odmawia posłuszeństwa załoga floty angielskiej wreszcie wypadek najważniejszy — Anglja, dla której funt był symbolem narodowym, widzi się zmuszona do wyrzeczenia się zasady parytetu złota. Cóż to wszystko ma wspólnego z Ligą Narodów? Odpowiemy na to, że nie chodzi tu wcale o Ligę Narodów, która jest tylko symbolem zła. Chodzi o utopję, która jest przyczyną całego zła i którą znajdujemy zarówno w ciężkiej niemocy i nieporządkach, panujących w instytucji genewskiej, jak i w huraganie, który wstrząsa obecnie Wielką Brytanją.

—o—

Rosja grozi interwencją

w razie naruszenia granicy Chin.

Moskwa. 21 września. Niezwłocznie po konferencji na Kremlu, odbytej pod przewodnictwem Stalina, w sprawie sytuacji w Mandżurji, Karachan przyjął posła japońskiego, któremu oświadczył że rząd sowiecki stoi na stanowisku zachowania nietykalności granic Chin.

Z. S. S. R. z natężoną uwagą śledzi za przebiegiem wydarzeń, gdyż mogą one dotknąć najżywotniejszych interesów Związku Rad sowieckich na Dalekim Wschodzie. Karachan oświadczył dalej, że wszelkie próby naruszenia granic Chin pociągnęłyby musiały za sobą interwencję Rosji sowieckiej.

—o—

Niszczenie zapasów kawy.

Rio de Janeiro PAT. Według danych, opublikowanych obecnie przez brazylijską narodową Radę Kawową, która kieruje polityką kawową i likwiduje stare zapasy kawowe, do końca sierpnia br. wycofano z rynku kawowego w Brazylji i zniszczono przez spalenie lub wrzucenie do morza około 650.000 worków kawy, czyli 39.000 ton, co stanowi dziesięciokrotną konsumcję kawy brazylijskiej w Polsce. Jeden z chemików brazylijskich zwrócił uwagę, że gdyby kompetentne czynniki brazylijskie wykorzystały te ilości zniszczonej kawy na produkcję subproduktów kawowych, jak kofeiny, taniny, celulozy, oleju kawowego i t. p., to zaoszczędziłyby kilkanaście miljonów milrejsów.

—o—

Bankructwo na Litwie.

Kowno. PAT. Pogorszenie się sytuacji gospodarczej na Litwie znajduje swój wyraz w wzmożonej ilości bankructw. W ciągu pierwszych 5 miesięcy br. odbyło się 688 licytacji przymusowych, podczas gdy w tym samym okresie 1930 liczba licytacyj wynosiła 437.

* * *

Centralny Związek Wzajemnego Kredytu w Kownie zawiesił wypłaty. Poszkodowanych zostało około 400 osób.

—§—

Sprawa upadłości

beamtenbanku w Bremie.

Hamburg. PAT. W Bremie odbyło się zebranie wierzycieli „Beamtenbank Bremen", w którem wzięło udział 3.000 osób. Zarządca masy konkursowej wykazał błędy, które przyczyniły się do upadku banku. Bank udzielił kredytów na sumę 7,07 milj. marek, które obecnie przedstawiają wartość zaledwie 2,25 milj. marek. Z tego 445 tys. marek należy uważać za niepewne, a 1,34 milj. znajdują się w zastawie. W najlepszym razie ca 2 milj. marek stoją do dyspozycji. Do podziału pozostałoby maksymalnie 34.2, minimalnie 25.1 procent. Postanowiono zwrócić się z zapytaniem do miasta Bremy, czy jest gotowe także temu bankowi przyjść z pomocą, jak to miało miejsce w stosunku do Schröder-Banku.

—o—

Bekoniarstwo

w Niemczech.

Hamburg. PAT. Związek ziemian w Bremie czyni starania o zezwolenie na bezcłowy import jęczmienia na paszę dla świń w wypadku eksportu bekonów. Związek pragnie by za 1 centnar wywiezionego bekonu zezwolono na import 7 centnarów jęczmienia na paszę bez cła. Istnieje przekonanie, że w ten sposób Niemcy mogą stać się eksporterem bekonu do Anglji, wytwarzając wobec istniejących środków technicznych towar równy pod względem jakości duńskiemu, a może i lepszy.

Export bekonów z Litwy.

Kowno. PAT. Eksport bekonów z Litwy w ciągu pierwszych 6 miesięcy br. przedstawia wartość 2.432.000 dolarów. Prawie cały eksport kieruje się do Anglji.

* * *

Tokio. PAT. Według otrzymanych tu wiadomości gorączka wojenna w Chinach wzrasta. Wybitni politycy nankińscy oświadczają, że Chiny gotowe są raczej poświęcić choćby 20 miljonów ludzi niż utracić Mandżurję.

—§—

Wojskowe zawody lotnicze.

Wczoraj po poł. na lotnisku warszawskiem na Okęciu nastąpiło otwarcie centralnych wojskowych zawodów lotniczych. Otwarcia zawodów dokonał szef departamentu aeronautyki M. S. Wojsk. płk. Rayski, poczem odbyło się losowanie kolejności startu maszyn. W uroczystości otwarcia wzięli udział m. in.: płk. Abczyński, płk. Wiedeń, płk. Sendorek oraz płk. de Beaurain. O godz. 19-tej nastąpił start pierwszej maszyny z obserwatorem ppor. Hradkiewiczem i pilotem star. sierż. Kielkiem. Pozostałe samoloty startowały kolejno w 20-minutowych odstępach czasu. Zawody trwać będą 2 dni. Trasa lotu prowadzi przez Toruń—Poznań—Kraków — do Warszawy.

Projekt urządzenia ogrzewalni dla biednych.

Instytuty metereologiczne przepowiadają tam tegoroczną niebywale ciężką i przedwczesną zimę. Iż tak będzie, wskazuje na to obecna niedopisująca pogoda. Z dniem 21 września br. weszliśmy w okres kalendarzowej jesieni. Aczkolwiek przez długie lata tak bystrej, niepogodnej i przez to tak znienawidzonej jesieni nie przypom.sobie,to tego roku daje ona nam się, wszystkim bez wyjątku, mocno we znaki. Codzienne ulewne deszcze przypominają nam na rzekome zapowiedzi Teresy z Konnersreuth, iż w roku bieżącym nastąpi koniec świata przez potop, choroby, głód i wojnę. Gdyby miarodajne czynniki takiemu proroctwu nie zaprzeczały, niemal w to wierzyć musielibyśmy. Nieszczęśliwy bieg okoliczności obecnie wskazuje nam na różne i niebywałe niespodzianki na przyszłość. Kraj nasz, aczkolwiek pod względem gospodarczym również prowadzić musi walkę, to jednakże z pośród wszystkich innych wyróżnia on się i wywiązuje się z chwilowego ciężkiego kryzysu gospodarczego jak najpomyślniej. Oczywiście że mamy też mnóstwo bezrobotnych, którym pracy dać nie możemy. Ci ludzie, a zwłaszcza ich rodziny stoją dziś na progu ciężkiej zimy, znajdują się w nader ciężkiem położeniu. Rząd wramach możliwości czyni wszystko, aby niedolę tych biednych zredukować do minimum. W akcji tej społeczeństwo, a przedewszystkiem sfery zamożniejsze powinne go jaknajusilniej poprzeć. Od tej tak humanitarnej czynności, niesienia pomocy najbiedniejszym, nikomu z nas nie wolno się usuwać. To też pod adresem Magistratu wysuwamy pomiędzy innemi ten projekt, którego należałoby wziąć pod uwagę i rozpatrzyć. „Urządzenie ogrzewalni w Domu Ludowym czy też w innym do tego celu nadającym się gmachu dla bezdomnych, bezrobotnych i biednych, którym nie stać na zakup węgla w porze zimowej, stanie się koniecznością". Projekt ten znaleźć powinien się na porządku obrad na jednem z najbliższych posiedzeń Rady Miejskiej.

—o—

Zgłoszenie z Urzędu Stanu Cywilnego.

(od 15 do 23 września 1931 r.)

urodz. syn: hamlucowy kolejowy Alfonzy Paweł Ganszczyk, pomocnik maszynisty Izydor Panek, ślusarz fabryczny Stefan Olech, kupiec Karol, Mikołaj Wiesner, rębacz Jan, Błażej Maruszczyk, pracownik Augustyn, Mikołaj Prokop.

urodz. córka: pomocnik maszynisty I klasy Rufin Zuber, pracownik kolejowy Wincenty Fica, murarz Ignacy Jośko.

śluby: krawiec Bronisław Pagacz-Anastazja, Julja Borowikówna.

zgony: dziecko Magdalena, Marja Klyta, (2 miesięcy). Marja Kaczmarczykowa, z domu Świder,)32 lat i 6 mies.) dziecko Anna Osadnikówna, (10 miesięcy) bez zawodu Herbert Kratochwil, (6 lat i 6 miesięcy.) rolnik Albert Gladys, (76 lat i 5 miesięcy,) dziecko Adelajda, Cecylja Jaszkiewiczówna (4 miesięcy).

Zebrania kontrolne rezerwistów i oficerów nie odbędą się. Wbrew przyjętej już od szeregu lat praktyce, że w październiku odbywają się zebrania kontrolne rezerwistów i raporty kontrolne oficerów, w tym roku nie odbędą się z względów oszczędnościowych.

Ulgi kolejowe. Polskie Ministerstwo Komunikacji wprowadziło w życie nową taryfę kolejową na linjach łączących Polskę z rzeszą niemiecką. Na zasadzie porozumienia między obu państwami wprowadzone zostały ulgi dla młodzieży szkolnej oraz dla przejazdów grup pasażerów w granicach od 25 do 33 proc.

Wieczorek powstańczy. Z okazji 10-letniej rocznicy założenia związku urządza grupa miejscowa Związku Powstańców Śląskich w sobotę 26. 9. bm. wieczorek powstańczy w sali Hotelu pod Lipami.

Początek o godz. 7-mej wieczorem.

Oprawa książek. Jak wiadomo Drukarnia Polska uruchomiła w swem przedsiębiorstwie nowy oddział introligatorski. Zaznacza się, iż oprawa książek uskuteczna się po nadzwyczaj niskich cenach. Dla młodzieży szkolnej ceny ulgowe.

600-lecie zwycięstwa nad nawałą Krzyżacką pod Płowcami.

W niedzielę dnia 26 bm. obchodzić będziemy uroczyście 600-letnią rocznicę bitwy pod Płowcami, rocznicę zwycięstwa rycerstwa polskiego pod wodzą króla Władysława Łokietka. Program obchodu jest następujący:

W sobotę wieczorem o godz. 19,-tej capstrzyk orkiestry kolejowej, poczem wygłosi okolicznościowe przemówienie z balkonu Magistrackiego p. prof. Kotajny.

W niedzielę o godz. 10,45 zbiórka towarzystw z sztandarami na placu Wolności, o godz. 11,30 uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie defilada na Rynku. Wieczorem o godz. 19,30 akademja w sali Domu Ludowego.

Sędziwy wiek. W dniu 25 bm. obchodziła p. Albertina Janus, dawniejsza właścicielka oberży w Reptach Nowych obecnie od lat 23 zamieszkała u swego zięcia p. mistrza kowalskiego Polczyka w miejscu, 80 lecie swych urodzin. Solenizantka pomimo sędziwego wieku czuje się jeszcze zdrową i dobrze na siłach.

Kazimiera Rychterówna.

Biesiadą artystyczną w najwznioślejszym stylu jest każdy występ świetnej artystki-recytatorki Kazimiery Rychterówny. Sztuka K. Rychterówny par excelence współczesna, oparta na wirtuozowskiej technice głosowej i mimicznej uderza nieprzebranem bogactwem środków wyrazu, zastosowanych z prawdziwem wyrafinowaniem estetycznem do różnych stylów wygłaszanych utworów. Powszechny jest podziw dla technicznej sprawności i fenomenalnej pamięci K. Rychterównej, jednak najbardziej zdumiewa najistotniejsza cecha jej talentu: szczerość i siła rozpiętości skali uczuciowej. Repertuar artystki sięga od literatury starożytnej do poezji ostatnich dni, a każdy utwór przez nią wygłaszany, to inny rytm, inne tempo inna barwa, inny gest i inna gra mimiczna. Tak zdumiewająca jest ta zdolność przeobrażeń artystki, tak doskonałe jej każdorazowe nastawienie psychiczne wobec przeżywanego utworu. Ta różnorodność wyrazu sprawia, że owe dwie godziny żywego słowa nietylko dla miłośników, lecz nawet dla ignorantów poezji są prawdziwem użyciem artystycznym. Mimo wielostronności rozległego repertuaru linja programu Rychterówny mieści się w granicach wniosłej szlachetności. Czy jest to cecha paseeistyczna, czy też raczej sztuka przyszłości? Wobec powszechnego spłycenia smaku estetycznego, pozornie usprawiedliwionego psychodzą powojenną, rozpowszechnione są upodobania dla sztuki rozrywkowej o przewadze optycznych wrażeń. Produkcje artystyczne Rychterówny nie są jednak sposobem zabijania wolnego czasu, gdyż dają wzruszenia silne, niezapomniane, lecz, okupione intelektualno-uczuciowem wysiłkiem słuchacza. Nie jest to też sztuka na codzień, jak kino lub kabaret. Raz do roku odwiedza Rychterówna każde większe środowisko w kraju, raz do roku przeżyć „godzinę poezji" winno być duchową potrzebą każdej kulturalnej jednostki. Więc przypominamy najbliższy wieczór Rychterówny w Tarn. Górach jako rzadką okazję bogatych wzruszeń duchowych.

Program zawierać będzie najnowszy nigdzie niewygłoszony jeszcze repertuar artystki.

Zebranie Rady Rodzicielskiej odbędzie się w Auli Państwowego Gimnazjum Żeńskiego w Tarnowskich Górach przy ulicy Lublinieckiej w nadchodzącą niedzielę t. j. 27 września br. o godz. 4 po południu, na które to również zaprasza się Grono Profesorskie z Państwowego Gimnazjum Żeńskiego.—

Ze względu na ważne sprawy wszyscy rodzice bez wyjątku powinni przybyć jak najliczniej. W razie braku odpowiedniej ilości obecnych odbędzie się zebranie o pół godziny później.

Walne zebranie Zw. O. R. Dnia 29 września br. o godz. 19,30 odbędzie się na sali Domu Ludowego (lokal T, C. L.) nadzwyczajnewalne zebranie. Oficerowie, podchorąży rezerwy nie należący dotychczas do związku będą również mile widziani. Na tem zebraniu będą też mogli dokonać formalności wpisowych. Obecność wszystk. członków koła obowiązkowa pod rygorem przewidzianym w statucie związkowym.

Podziękowanie.

W roku 1928 z inicjatywy p. Dra Szpila w Tarn. Górach założono w tut. miejsc. stację Opieki nad Dzieckiem i Matki. W stacji tej od czasu założenia urząd lekarza piastował p. Dr. Szpil, którego sumiennie, gorliwie i z największem zainteresowaniem wykonywał, przez co zaskarbił sobie wielkie zaufanie u tut. społeczeństwa. Jak nas informowano, złożył p. Dr. Szpil, z jakich przyczyn nam niewiadomo, urząd lekarza stacji Opieki nad Dzieckiem w Tarn. Górach, co jest pożałowania godnem. Za jego poświęcenie, trudy i pracę, położoną około opieki nad Dzieckiem składają Mu matki najserdeczniejsze podziękowanie i proszą równocześnie, aby p. Dr. Szpil urząd ten nadal zechciał przyjąć i piastować.

Zainteresowane Matki.

Krambularz. „Pod powyższym nagłówkiem donieśliśmy w ostatnim numerze Nowin iż taksówka właściciela p. Kosmola zderzyła się z drugim pojazdem samochodowym. Notatkę tą sprostujemy o tyle — że nie rozchodzi się o taksówkę p.Kosmola — lecz o taksówkę właściciela p. Kalety z Rept Nowych. Jak nam p. Kosmol oświadcza nie zaszedł dotychczas u niego wypadek zderzenia się z innym pojazdem.

Bezpłatna przychodnia przeciwgruźlicza w Tarn. Górach. Przychodnia przeciwgruźlicza mieści się przy ul. Przemysłowej nr. 19 i jest otwarta codziennie o godz. 8—9. Kierownikiem jest lekarz Dr. Szpil. Badanie lekarskie odbywa się w piątki od godz. 3—4. W miesiącu sierpniu wydano bezpłatnie 20 kg. mąki, 20 kg. cukru, 20 kg. szmalcu, 20 kg. kaszy perłowej, 310 litrów mleka, emulsji tranowej i środków dezynfekcyjnych jak lyzol itp.

Do przychodni w Tarn. Górach należą miasto Tarn. Góry i cały powiat.

Zarząd Chóru Kościelnego im. św. Cycylji w Tarn. Górach daje wszystkim członkom do wiadomości, że w niedzielę dnia 27 bm. wystąpi chór podczas sumy o godz. 8,30 jak również podczas nabożeństwa o godz. 11,30.

Pokaz prania połączony z odczytem o nowej metodzie prania bielizny za pomocą mosiężnego kompresora do prania odbędzie się w dnie powszednie począwszy w dniu dzisiejszym i trwać będzie do następnej soboty włącznie w sali Hotelu pod Lipami dziennie od godz. 10 począwszy. Mosiężny kompresor do prania posiada wielkie zalety. Można nim prać, bielić i płukać wszelką bieliznę. Nie trzeba trzeć i szczotkować, nie trzeba używać ostrych środków chemicznych, niszczących bieliznę. Zaleca się wszystkim gospodyniom odwiedzićten praktyczny pokaz prania. W czasie 5 minut kompresor samodzielnie wypierze 15 koszul lub 40 ręczników i oprócz tego jednocześnie kilka tuzinów kołnierzyków i chusteczek do nosa. Więc odwiedzajcie w godzinach popołudniowych praktyczny pokaz prania w sali Hotelu pod Lipami oraz w Strzelnicy. (patrz ogł.)

Strzelanie bractwa Kurk. W dniach 23 i 24 września 1931r. odbyło się strzelanie końcowe tut. Bractwa Strzeleckiego przy udziale 19 strzelców. Strzelano o 20 gęsi. Pierwsza nagroda 3, druga, trzecia i czwarta nagroda po 2, piąta do piętnastej nagrody po jednej gęsi. Nagrody otrzymali:

1 Kolonko, 2 Klucznіak, 3 Kampa 4 Fojcik, 5 Jany, 6 Fleiszer Rudolf 7 Tomala Filip, 8 Pośpiech, 9 Kirchner Otton, 10 Kapica, 11 Lisik, 12 Rutkowski, 13 Kałuża, 14 Zielonka, 15 Gerlich.

W czwartek o godzinie 19-tej odbyło się na sali Domu Strzeleckiego ogłoszenie wyników i zwycięzców strzelania. Obecni byli członek honorowy Bractwa, p. burmistrz Michatz i radca miejski p. Nowak. Przemawiał starszy Bractwa br. Pilchowski, wspominając o zgonie wszechstronnie poważanego członka zarządu i przewodniczącego komisji strzeleckiej śp. Roberta Sperlinga, którego pamięć zebrani bracia strzelcy uczcili przez powstanie z miejsc. Przemawiał także br. Feliks Rutkowski. Przy wspólnej kolacji bawili się bracia strzelcy do godz. 21-szej.

Jesienna Zabawa. W sobotę dnia 3 października urządza Tow. Gimn. Sokół jesienną zabawę połączoną z tańcami itp. w sali p. Kapuścioka. Czysty dochód przeznaczony jest na budowę sokolni własnej. Początek o godz. 19.

P. Wojewoda w Tarn. Górach.

Wczoraj około godz. 13 zawitał do naszego miasta Wojew. śl. p. Dr. Grażyński. Po zwiedzeniu Starostwa udał się p. wojewoda wraz z p. starostą do Magistratu, gdzie ich oczekiwali członkowie Rady Miejskiej oraz Magistratu z p. Bacikiem na czele. O wyniku lustracji magistratu przez p. Wojewodę w numerze następnym. Jak nas informowano, wręczony memorjał p. Wojewodzie przez Zarząd Pow. Powstańców Śl. jest odpowiedni i nadzwyczaj dobrze uzasadniony, z czego należy się tylko cieszyć.

Jakie jest tło chorób serca. Katz (Odessa) podaje wynik swych badań nad pierwotną przyczyną chorób serca na podstawie 2000 przypadków. Otóż z badań tych wynika, że 40 proc. chorób serca powstaje po przejściu zapalenia gardła i grypy, nieznacznie zaś stosunkowo odsetek po zapaleniu stawów.

Upadłości w roku 1930. Prasa warszawska podaje zestawienie urzędowych liczb upadłości przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w Polsce w ciągu ostatnich lat. Cyfry te wskazują że rok ubiegły przeszedł pod tym względem rok 1925. Ówczesny kryzys ekonomiczny spowodował 519 upadłości podczas gdy rok ubiegły liczy ich aż 824.

Ochotnicza Kolumna Sanitarna Polskiego Czerwonego Krzyża w Tarn. Górach urządza za zezwoleniem władz wojew. w czasie od 27. IX. do 3. X. 31.

„Tydzień Propagandy"

w celu zebrania funduszu na zakup ekwipunku i materjału sanitarnego.

Program tygodnia jest następujący: Dnia 27. IX. kwesta uliczna ze sprzedażą znaczek i nalepek. Od 28 do 3 X br. zbiórka dobrowolnych składek na listy po domach, w mieście i powiecie przez członków Ochotniczej Kolumny Sanitarnej. W tym samym czasie odbędzie się strzelanie do tarcz w sali Hotelu pod Lipami. Ochotnicza Kolumna Sanitarna zwraca się do Szan. Obywateli miasta Tarnowskich Gór i powiatu z gorącą prośbą o łaskawe poparcie tej akcji, by w zrozumieniu tego doniosłego zadania jakiemu służą Kolumny Sanitarne złożyli ofiarę bądźto w gotówce bądźto w towarach. Równocześnie przyjmuje się nowych członków na kurs sanitarny, który się rozpocznie w listopadzie br.

Porządek nabożeństw kościelnych.

od 28 września do 30 września 1931r.

Poniedziałek o godz. 6.15 Int. Sekcji Eucharystycznej (niem), o godz. 7,30 uroczyste nabożeństwo żałobne za wszystkich zmarł. parafjan.

Wtorek o godz. 6,15 w int. Kongregacji Marjańskiej (niem), o godz. 7,30 w int. Kongregacji Marjańskiej, o godz. 8 na cześć św. Michała zamówione przez zelatorek i zelatorów. Dz. P. J. Środa o godz. 6,15 Msza św., o godz. 7,30 rocznica za d. śp. Pawła Czernera z kond. (niem).

Zwołanie Sejmu i Senatu na 1 października.

Wczoraj prezes Rady Ministów, p. Prystor wręczał marszałkom Sejmu i Senatu pp. Świtalskiemu i Raczkiewiczowi zarządzenie p. Prezydenta Rzeczypospolitej, zwołujące Sejm i Senat

na sesję zwyczajną,

otwartą z dn. 1 października.

Mamy więc do czynienia z

przyśpieszoną

sesją zwyczajną.

Budżet wpłynie prawdopodobnie dopiero w końcu października; październik więc ma być przeznaczony — o czem pisaliśmy już — na rozpatrzenie projektów ustaw podatkowych itp.

* * *

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że pierwsze posiedzenie Sejmu będzie zwołane na czwartek

1 października.

Rząd zamierza wnieść 98 projektów ustaw: znaczna ich część dotyczy bądź nowych podatków, bądź zmiany istniejących.

Projekt budżetu zamyka się, jak słychać, cyfrą 2,400,000,000-zł.

Wiadomości telegraficzne

W Częstochowie odsłonięto w niedzielę pomnik pierwszego prezydenta Rzplitej, ś. p. Gabrjela Narutowicza.

— Do Bostunu zawitał poraz pierwszy polski okręt „Kościuszko".

— Do Berlina przybył nowy ambasador fracunski. Poncet.

— Rumuńskie władze wojskowe postanowiły ze względów oszczędnościowych opóźnić tegoroczny pobór rekrutów. Zamiast 1 listopada br. pobór rozpocznie się 1 lutego 1932 r.

Dzisiaj rozpoczyna się w Wiedniu 11 kongres klasowych zw. zaw. Na porządku dziennym znajduje się m. in. sytuacja gospodarcza i społeczna Austrji.

— We Lwowie przy ulicy Łyczakowskiej wydarzyła się wczoraj katastrofa samochodowa, w której 5 osób odniosło ciężkie rany. Auto uległo zdruzgotaniu.

— W Toruniu na zarządzenie władz sądowych aresztowani zostali po dłuższej obserwacji pod zarzutem uprawiania szpiegostwa na rzecz państwa ościennego Paweł Kuss i Antoni Merettig, obywatele polscy, zamieszkali w Wysokiem pow. Wyrzyskiego.

Wczoraj odbyło się w Zakopanem poświęcenie i otwarc.domu ambulatoryjnego i administracyjnego Kasy Chorych oraz ośrodka zdrowia gminy i uzdrowiska Zakopane.

Ks. Starhemberg objął znowu stanowisko kierownika Heimwehry górnej Austrji.

W części Toskanji oraz w całej Romanji dało się odczuć dość silne trzęsieniem ziemi, pozostające w związku z ostatniwstrząsami w dn. 10 bm.

Opowiedzi Redakcji.

Kółko rolnicze T. St. Nadesłany nam materjał w sprawie targów do opublikowania się nie nadaje. Sprawę tą przedłożyliśmy Magistratowi w Tarn- Górach.

Futra! Futra!

Zawiadamiam Szanowną Publiczność z Tarnowskich Gór i okolicy, że wykonuję

wszelkie roboty kuśnierskie

wzorowo i starannie w mojej pracowni.

W bieżącym miesiącu wykonuję wszelkie reperacje i przeróbki po cenach o 40 proc. zniżonych. Przyjmuję również wszelkie skórki do wygarbowania.

O łaskawe poparcie prosi

S. Blum,
Tarnowskie Góry, Krakowska 25,
Wejście z ulicy Staropocztowej. —

Dnia 26 września br. o godz. 8 wiecz.

Restauracja i Cukiernia „Polonja"
Tarnowskie Góry, — ul. Krakowska nr. 10
urządza dancing towarzyski pod nazwą

BABIE LATO

na program złoży się wybór królowej, konkurs tańców oraz liczne niespodzianki
Sala specjalnie udekorowana.
Orkiestra 3 p. uł. powiększona
Bufet obficie zaopatrzony.
Ceny zwykłe! Ceny zwykłe!

DOM TOWAROWY

HERMANN MITSCHKOWSKI,
TARNOWSKIE GÓRY, NARÓŻNIK RYNKU

poleca po najtańszych cenach: sukienki dziecięce, trykoty, towary wełniane rękawiczki, pończochy, bieliznę trykotową, artykuły męskie, kapelusze, czapki, parasolki, laski, firany, materjały wełniane, towary krótkie itd.

Największy magazyn wełny na pończochy i roboty ręczne.

NIEŚCIE POMOC NAJBIEDNIEJSZYM.

Chcesz się usamodzielnić, kupić lub wybudować sobie własny dom —

oszczędzaj zawczasu i składaj pieniądze

w Banku Ludowym

Spółdz. z odpow. nieogr.
Tarnowskie Góry, Rynek nr. 15

gdzie otrzymasz wysokie odsetki i punktualny zwrot oszczędności. — Gdy własne fundusze nie starczą uzyskasz pomoc w Banku w formie korzystnej pożyczki.

Oszczędności gwarantowane są majątkiem członków który wynosi miljony złotych.

NA RATY!

Stale na składzie
wszelkiego rodzaju materjały do budowy Kanalizacji i Instalacji.

Narzędzia rzemieślnicze
MASZYNY DLA PRZEMYSŁU i ROLNICTWA.
SPRZĘTY KUCHENNE,
DŹWIGARY, ŻELAZA i BLACHY.

Wielki wybór. Ceny przystępne.

Tarnogórski Handel Żelaza
dawniej **A. BAUM**
Tarnowskie Góry, Zamkowa 4, Telefon 16 i 18.

Drogerja „pod Bocianem"

WŁADYSŁAW SZULGIT
Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 17
Telefon 72.

POLECA PO CENACH NISKICH:
Pokosty — farby — lakiery — pendzle!

Skuteczne środki trujące na myszy i szczury

Mortëina tępi skutecznie szwaby, rusy i wszelkie robactwo. — „Mola" niszczy mole i wszelkie owady pod gwarancją. — „Wywabi" czyści wszelkie plamy.

Na początek roku szkolnego
polecam mój bogato zaopatrzony magazyn w

materjały wełniane,

jak i aksamity do prania, gładkie i w deseniach, jak również płótna na fartuszki po najniższych cenach.

Proszę zobaczyć moje okno wystawowe.

W. BOLIK, Tarn. Góry
ul. Krakowska 19.

Wyjątkowo tanie źródło zakupu!

SPECJALNOŚĆ: pończochy, bielizna, trykoty, towary krótkie i manufakturyjne, firanki i chodniki po cenach bardzo niskich.

Dom. tow. A. L. Klimek,

Tarnowskie Góry, ul. Krakowska nr. 9.

Lazarus Moeller

Tow. z ogr. odp.
TARNOWSKIE GÓRY-
FILJA SZARLEJ

tartak parowy i heblarnia

STAŁY SKŁAD

belek, krokwi, bocznych desek nielamowanych, szalówek, desek do wykładania, materjałów budowlanych, okrąglaków i półokrąglaków, materjałów stolarskich w wszelkich rozmiarach, listw przyściennych oraz drzewa liściastego każdego rodzaju

Rok założ. 1850.

Telefon Tarn.-Góry 25 i 36 Telefon Szarlej 122.

Gazownia Miejska

Tarnowskie Góry.

dostarcza

Koks

jako najlepszy środek opałowy dla ogrzewań centralnych.

Chcesz oszczędzać czas i grosz, to gotuj tylko gazem!

Mój dom jest moją twierdzą!

Mówi przysłowie angielskie:
gdzie jesteś lepiej zabezpieczony na starość, jak nie we własnym domu?

Do osiągnięcia tego celu dopomożemy Ci przez udzielenie długoterminowej

pożyczki amortyzacyjnej po 4%.

Żądajcie naszych bezpłat. prospektów.

ŚLĄSKI ZWIĄZEK KREDYTOWY
TARNOWSKIE-GÓRY, RYNEK 10.

Chwila możności zdobycia gotówki w obecnym okresie kryzysu gospodarczego zbliża się!

Od dnia 9 września do 17 października, codziennie odbywać się będą ciągnienia V. klasy 23 Loterji klasowej.

GŁÓWNA WYGRANA W SZCZĘŚLIWYM WYPADKU 1.000 000.00 zł.

Nie zwlekaj więc, lecz niezwłocznie weź udział w tym biegu o bogactwo!

Kup los w Kolekturze

Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu

TARNOWSKIE GÓRY
Oddział miejski przy ulicy Krakowskiej Nr. 12.
lub w Centrali (gmach Starostwa) pokój Nr. 20.

Nie omijaj Swojego Przeznaczenia! Za niewielką cenę losu, możesz stać się bez trudu bogatym człowiekiem i zapewnić sobie i rodzinie dostatni byt!

Nasz powiat szczęście w grze loteryjnej nie omija! W ostatniej loterji klasowej, na zakupiony przez mieszkańców powiatu tarnogórskiego los **padła główna wygrana w sumie 400.000 złotych!**

CENY LOSÓW: dla nowonabywcy 50 zł. za ćwiartkę
dla posiadacza losu klasy IV-tej 10 zł. za ćwiartkę

Najtańszem i najdogodniejszem źródłem zakupu

SOLIDNYCH MEBLI

jest **Firma Bracia JOJKO**
w TARNOWSKICH GÓRACH, NOWY RYNEK NR. 7.

Lekcje muzyki

na skrzypcach udziela gruntownie dla młodzieży szkolnej

Świętek,
nauczyciel muzyki,
Tarn. Góry, Górnicza 10.

MIESZKANIE

(2 pokoje i kuchnia, lub 3 pokoje i kuchnia) natychmiast do wynajęcia,

Jan Nowak,
księgarnia, ul. Gliwicka 13.

Ogłoszenia przynoszą wielką korzyść!

Redaktor naczelny: Gruszka Winfryd, Tarn. Góry. Redaktor odpow. Kaczmarek Franciszek, Tarn. Góry. Druk: DRUKARNIA POLSKA, TARN. GÓRY.